

2013

УНІВЕРСИТЕТ

червень 50

Часопис Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Місток міжцивілізаційного діалогу

Підписанням угоди про співпрацю та створенням Інституту Конфуція завершився візит китайської делегації з Педагогічного університету Тяньшуй міста Ланьчжоу (КНР) в Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Стор. 3

Фінал конкурсу "ВЕСНЯНА ХВИЛЯ"

Фінальним гала-концертом завершився XVII університетський фестиваль-конкурс студентської мистецької творчості «Весняна хвиля – 2013».

Стор. 15

Проблеми педагогічної освіти

На базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулося засідання за участю членів Комітету Верховної Ради України «Про стан і перспективи нормативно-правового забезпечення неперервної педагогічної освіти в Україні».

Стор. 2

Об'єднане засідання президії Науково-методичної комісії

3-4 червня 2013 року в Інституті туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулося об'єднане засідання президії та підкомісій з готельно-ресторанної справи, туризму Науково-методичної комісії зі сфери обслуговування та підкомісії з товарознавства і торговельного підприємництва НМК з економіки та підприємництва.

Стор. 4-5

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Вважаючи міжнародне співробітництво одним з пріоритетних напрямів свого розвитку, колектив Інституту туризму постійно працює над розширенням можливостей і варіантів у цій царині.

Стор. 8

ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

На базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулося засідання за участю членів Комітету Верховної Ради України «Про стан і перспективи нормативно-правового забезпечення неперервної педагогічної освіти в Україні».

Ліда СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

Організаторами зустрічі були Комітет Верховної Ради України з питань науки та освіти і ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

До участі запрошені народні депутати, члени Комітету Верховної Ради України, представники Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, місцевих органів виконавчої влади, представники вищих навчальних закладів педагогічного спрямування та загальноосвітніх навчальних закладів.

Засідання розпочалося з привітального слова ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора політичних наук, професора Ігоря Цепенди: «Традиційно класичний університет не займається подібною тематикою, але ми знаємо, що до 1992 року наш університет був педагогічним інститутом і фундамент, на якому стоїть Прикарпатський національний університет, будується на педагогічній освіті. За цей час були сформовані цікаві, унікальні педагогічні школи. Сьогодні в нас працюють члени-кореспонденти та академіки Національної академії педагогічних наук України, створюються основи для досліджень, зокрема в галузі етнопедагогіки, досягнені значні

здобутки в науково-педагогічній освіті, якими дійсно пишаємося. Вже довго працюємо на горизонталі «школа-ліцей-коледж». Сьогодні відкриваємо новий коледж, в якому буде присутній педагогічний напрям. У структурі університету діють Коломийський коледж та Педагогічний інститут, який завершує педагогічний процес у рамках університету». На завершення ректор висловив щирі вітання поважним гостям і закликав до плідної праці.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Лілія Гриневич наголосила на важливості таких проблем, як зростання мотивації педагогів, підвищення якості їх роботи та реформування освіти: «Кожне світове наукове дослідження про чинники, які впливають на результати навчання, приходять до єдиного висновку, що найтісніша кореляція в освітньому процесі існує між кваліфікацією, соціальним статусом учителя та результатами навчання дітей. Тому питання освіти педагогічних працівників та їх мотивації є серцевинним». З приводу засідання круглого столу вона висловила таке: «Ми маємо запропоновану Міністерством освіти і науки концепцію неперервної педагогічної освіти. Цей документ визначає рамки такої освіти та багато її параметрів на наступні щонайменше 5 років. Зараз у Верховній Раді знаходяться 3 законопроекти про вищу освіту. Комітет вже при-

ймає своє рішення про рекомендацію взяття за основу законопроекту. Зрозуміло, що новий законопроект і концепція повинні між собою узгоджуватися. І наше завдання – розглянути це питання».

Перший заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Олександр Сич висловив приємність з приводу приїзду високих гостей та наголосив на важливості освіти і науки в наш складний час, згадавши всім відому істину «Вік живи – вік учись». «Нашим педагогам, учителям, науковцям потрібно вік жити і вік учитись, постійно тримати себе у формі, бути в курсі передових знань, технологій навчання, не забуваючи своє рідне, автентичне, українське».

На обговорення були винесені такі питання:

1. Приведення змісту фундаментальної, психолого-педагогічної, методичної, інформаційної, практичної та соціально-гуманітарної підготовки науково-педагогічних працівників до вимог інформаційного суспільства.
2. Шляхи модернізації навчальної діяльності вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку педагогічних працівників.
3. Інтеграція традиційних і новітніх технологій навчання як основа інтенсифікації підготовки педагогічних та науково-педагогічних працівників.
4. Досвід і проблеми створення у структурі вишів лабораторій, центрів практичної підготовки студентів, тренінгових центрів і центрів педагогічних інновацій.
5. Умови присвоєння кваліфікації магістра: «академічна», «професійна», що визначаються додатком до диплома.
6. Зв'язок навчальних закладів з підприємствами і роботодавцями: зміст, методи, форми.
7. Вдосконалення діяльності аспірантури – необхідна умова підвищення якості підготовки науково-педагогічних кадрів.

Зустріч завершилася підведенням підсумків конференції та екскурсією поважних гостей містом.

Міжнародна співпраця

МІСТОК МІЖЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ДІАЛОГУ

Підписанням угоди про співпрацю та створенням Інституту Конфуція завершився візит китайської делегації з Педагогічного університету Тяньшуй міста Ланьчжоу (КНР) в Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Інститут Конфуція стане першим науково-освітнім та культурним осередком на території західного регіону, де не лише вивчатимуть китайську мову, але й філософію, культуру, мистецтво Китаю. За словами ректора університету Ігоря Цепенди, Інститут Конфуція покликаний стати містком міжцивілізаційного діалогу та міждержавного обміну досвідом.

Протягом дня відбувалося цільове обговорення технічних сторін і умов співпраці, після чого ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Цепенда спільно з ректором Педагогічного університету Тяньшуй Ду Сунці закріпили наміри письмово.

Варто відзначити, що підписана угода передбачає не лише створення науково-освітнього та культурного центру, але й можливості студентських та викладацьких академічних обмінів, реалізації спільних наукових проєктів тощо.

Своє бачення необхідності розвитку співпраці висловив і ректор Педагогічного університету Тяньшуй Ду Сунці: «Інформаційні технології розвиваються шаленими темпами, люди все більше спілкуються між собою. І якщо сьогодні на планеті живе 1 мільярд 300 тисяч людей, то кожен шостий – китаєць. Вивчати китайську мову, культуру, літературу, економіку прагнуть усе більше людей. Саме тому виникла ідея створення та поширення центрів Інституту Конфуція».

Прикарпатський національний університет протягом десяти років вивчення китайської мови став сво-

єрідним центром китаїстики в західному регіоні, активно продовжуючи формувати власну наукову школу. Щорічно університет запрошує для викладання носіїв мови з КНР. За словами ректора Ігоря Цепенди, відкриття Інституту Конфуція є логічним кроком у розвитку та поширенні китайської культури і науки в Україні.

«На сьогодні Прикарпатський національний університет імені Васи-

ля Стефаника випускає магістрів з дипломами, захищеними в КНР, випускники китайського відділення не мають проблем з пошуком роботи, тому що та кількість поглиблених економічних, культурних взаємин, які відбуваються між Україною та Китаєм, потребує все більшої кількості людей, які володіють досконало китайською мовою», – зауважив ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Цепенда.

Як влучно відзначив ректор Педагогічного університету Тяньшуй Ду Сунці, «керівництво університету є надзвичайно далекоглядним у

своїх намірах вивчення китайської мови, філософії та культури, адже це значно полегшує можливості двосторонньої співпраці».

Ігор Євгенович ознайомив китайську делегацію з факультетами та інститутами університету, зокрема здобутками Інституту мистецтв, проєктами Педагогічного інституту, розробками фізико-технічного факультету та ін.

У рамках візиту китайська делегація акцентувала увагу на схожості природно-географічного розташування університетів, саме тому доцільним стало ознайомлення членів делегації з туристично-рекреаційним потенціалом краю. Китайські представники побували в місті Яремче та селі Микуличин, де знаходиться спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

В рамках візиту відбулася також зустріч китайської делегації з першим заступником Івано-

Франківської обласної державної адміністрації Романом Іваницьким та начальником Управління культури Володимиром Федораком.

До слова, діяльність Інституту Конфуція здійснюється в 150 куточках світу. На сьогодні в Україні діє декілька центрів Інституту Конфуція (Луганськ, Київ, Харків). І як зазначив ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Цепенда після насиченого дня переговорів: «... для того, щоб розуміти та співпрацювати з народом, потрібно глибоко вивчити його культуру, філософію, духовність».

ХІ ЗАСІДАННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ МІЖУРЯДОВОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

Ректор університету, професор Ігор Цепенда та проректор з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю, професор Василь Марчук взяли участь у ХІ засіданні Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва, яке проходило цими днями в місті Яремче.

На засіданні прийняті рішення з ключових питань міжрегіонального співробітництва, визначено загальні напрямки і головні принципи його розвитку, надано компетентним органам України і Польщі відповідні пропозиції, вироблено спільні програми діяльності, спрямовані на розвиток міжрегіональної співпраці на рівні областей України та воєводства Республіки Польща.

Відкрив засідання голова Української частини Ради – заступник

Міністра закордонних справ України Віктор Майко, голова Польської частини Ради, Державний секретар Міністерства внутрішніх справ Республіки Польща Пьотр Стаханьчик, від області виступив заступник голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації Роман Іваницький.

Ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда виступив з презентацією міжре-

гіональних проектів українських і польських університетів.

Польська сторона висловила підтримку європейській інтеграції України, зокрема щодо підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС під час Вільнюського саміту "Східного партнерства" та її тимчасового застосування, а також активному та прагматичному діалогу між Україною та ЄС щодо лібералізації візового режиму для українських громадян.

* * *

В рамках ХІ засідання Українсько-польської міжурядової координаційної національної ради з питань міжрегіонального співробітництва відбувся візит заступника Міністра закордонних справ України Віктора Майка та голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації Михайла Вишиванюка в Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

В рамках візиту Віктор Майко ознайомився з виставкою творчих робіт студентів і викладачів Інституту мистецтв. У зустрічі також взяли участь ректор університету Ігор Цепенда, проректор з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю Василь Марчук і директор Інституту мистецтв Анатолій Грицан.

Підсумки та перспективи

Олександр ПОЗДНЯКОВ

доцент кафедри іноземних мов та українознавства Інституту туризму

У засіданні взяли участь понад 80 провідних діячів у зазначених вище галузях, серед них – 15 ректорів вищих навчальних закладів туристичного, готельно-ресторанного та товарознавчого спрямування.

Засідання розпочалося 3 червня в актовій залі ТК «Карпати» (м. Яремче). З привітаннями до учасників звернулися ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор Ігор Євгенович Цепенда та ректор Київського національного торговельно-економічного університету, доктор економічних

ОБ'ЄДНАНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ НМК

3-4 червня 2013 року в Інституті туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулося об'єднане засідання президії та підкомісій з готельно-ресторанної справи, туризму Науково-методичної комісії (далі – НМК) зі сфери обслуговування та підкомісії з товарознавства і торговельного підприємництва НМК з економіки та підприємництва.

наук, професор Анатолій Антонович Мазаракі.

Після завершення привітання учасників у конференц-залах та актовій залі ТК «Карпати» відбулися засідання підкомісій з готельно-ресторанної справи, туризму, товарознавства і торговельного підприємництва, ознайомлення з туристично-рекреаційним потенціалом Прикарпаття (ТК «Буковель»). Завершила перший день

засідання дружня вечеря.

Наступного ранку учасники вийшли до Івано-Франківська в Інститут туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, в актовій залі якого відбулося об'єднане засідання президії НМК зі сфери обслуговування та підкомісії з товарознавства і торговельного підприємництва. Порядок денний передбачав чимало важливих пи-

ОБ'ЄДНАНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ НМК

тань:

– Функціонування освітніх напрямків «Курортна справа», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм» у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: досвід, проблеми, перспективи.

– Внесення змін до Освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» з напрямів: «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм».

– Внесення змін до програм нормативних навчальних дисциплін підготовки фахівців ОКР «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»

діє значним потенціалом для розвитку туристичної галузі. З огляду на перспективність та важливість її розвитку Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника здійснює підготовку фахівців за напрямами «Туризм» і «Готельно-ресторанна справа». В Інституті туризму успішно ліцензовано освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» спеціальностей 8.14010301 – «Туризмознавство» та 8.14010102 – «Курортна справа». З метою надання освітніх послуг найвищої якості професорсько-викладацький колектив Інституту туризму постійно працює над удосконаленням свого наукового і навчально-методичного рівня. Інститут туризму є дійсним чле-

міжнародних наукових програм та освітніх проектів.

Відзначимо, що це тридцять дев'яте засідання НМК, на якому розглядали третій варіант галузевих стандартів. Мета останнього – наблизити освітні стандарти в галузі знань «Сфера обслуговування» до загальноєвропейського зразка, зокрема запровадження на ОКР «магістр» спеціальності «Туризмознавство» ряду нових спеціалізацій, серед них – «Екскурсознавство». З цього приводу створена робоча група для розробки нормативної частини стандартів. До цієї групи включені працівники Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, які впродовж останніх семи років активно запроваджують таку спеціалізацію в університеті. Досвід роботи в цьому плані Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника загалом і Інституту туризму зокрема визнано надзвичайно позитивним і таким, що може лягти в основу наступних освітніх нормативних документів.

Важливим результатом засідання було рішення рекомендувати Міністерству освіти і науки України включити до президії НМК ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора політичних наук, професора Ігоря Євгеновича Цепенду, а до її складу – завідувача кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Інституту туризму, доктора історичних наук, професора Володимира Михайловича Клапчука та заступника директора з наукової роботи, кандидата наук з державного управління, доцента кафедри туризму і рекреації Інституту туризму Василя Васильовича Шикеринця.

Варто відзначити, що гості залишилися задоволені організацією, проведенням і результатами роботи НМК. Це свідчить про високий рівень кваліфікації професорсько-викладацького складу Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та якісне надання освітніх послуг у цьому вищому навчальному закладі.

з напрямів: «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм».

– Про ефективність запровадження ГСВО підготовки фахівців з напрямів: «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм».

– Рекомендація до видання підручників і навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України.

– Підсумки всеукраїнських студентських олімпіад за спеціальностями напрямів підготовки: «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм».

У своєму виступі на засіданні президії НМК ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор Ігор Євгенович Цепенда зазначив, що Івано-Франківська область воло-

ном Асоціації навчальних закладів України туристичного і готельного профілю. Співробітництво з Асоціацією охоплює сферу стажування студентів і підвищення кваліфікації викладачів в Україні та за кордоном. Студенти інституту мають можливість переймати сучасний досвід на підприємствах Греції, Туреччини, Німеччини, США. Серед першочергових завдань, які стоять перед Інститутом туризму, ректор назвав запровадження в навчальний процес технологій дистанційного навчання; розширення матеріально-технічної бази, створення сучасних навчально-виробничих лабораторій; підвищення якості кадрового забезпечення навчального процесу; активізацію профорієнтаційної роботи в школах західного регіону, навчальних закладах I-II рівня акредитації; відкриття нових освітніх напрямів з метою кадрового забезпечення розвитку туризму в Івано-Франківській області; поглиблення співпраці із закордонними вишами-партнерами в рамках

Літо - 2013

ЛІТНЯ ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

«Літо – 2013» стартувало у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ще в березні, коли один із найстаріших в Україні дитячих оздоровчих закладів – «Молода гвардія» – достроково залучив до роботи дванадцять студентів Педагогічного інституту.

Оксана ДЖУС

керівник-методист літньої виробничої педагогічної практики університету

Офіційним початком літньої виробничої педагогічної практики студентів Педагогічного інституту, Інституту мистецтв, Коломийського інституту, факультету фізичного виховання і спорту можна вважати 20 травня 2013 року.

Спільно з Івано-Франківською обласною державною адміністрацією, департаментом освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації, координаційною радою обласної державної адміністрації з питань відпочинку та оздоровлення дітей в актовій залі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відбувся табірний збір студентів «Літо – 2013» для організації літнього відпочинку та оздоровлення дітей у 2013 році.

Цьому заходу передувала значна робота кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика під керівництвом професора Тетяни Завгородньої за підтримки ректорату, дирекції Педагогічного інституту, Інституту мистецтв, Коломийського інституту, факультету фізичного виховання і спорту, керівника виробничої практики університету та Івано-Франківської облдержадміністрації (керівник літньої виробничої педагогічної практики університету Оксана Джус залучена до складу комісії ОДА щодо перевірки роботи прищільних таборів).

Для забезпечення реалізації

Концепції Державної цільової соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2015 року й належного рівня підготовки студентів до літньої виробничої педагогічної практики було прочитано відповідні курси («Методика виховної роботи в дитячих оздоровчих закладах», «Методика соціально-виховної роботи»); підготовлено методичні матеріали для проведення літньої виробничої педагогічної практики студентів у дитячих оздоровчих закладах.

Інженером з охорони праці університету М. Майстер та фахівцем соціального страхування від нещасних випадків З. Ціховською проведено навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності студентів та оформлено відповідні документи з цього питання.

Завдяки толерантній позиції Івано-Франківської облдержадміністрації студенти університету пройшли безкоштовний медичний огляд.

Актова зала університету була прикрашена плакатами, фотографіями, які демонстрували хід підготовки до літньої виробничої педагогічної практики. Під супровід веселих пісень продемонстрували відеопрезентацію «Від професії вожака до професорської кафедри – один крок!» (автори-упорядники – доц. О. Джус, Н. Логай), у якій студенти-третьокурсники 2013 року із щирим захопленням спостерігали за своїми деканами, директорами,

викладачами у вожатській формі (часто не впізнавали їх одразу) і своїми одногрупниками, які вже повернулися з УДЦ «Молода гвардія». Фільм мав за мету показати важливість цієї практики в майбутньому професійному становленні, а також занурити поважних учасників збору у приємні юнацькі спогади.

Вітальне слово від ректорату виголосив проректор з науково-педагогічної роботи, професор Володимир Чобанюк.

Директор департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту Івано-Франківської облдержадміністрації Сергій Дерев'яно (до слова, колишній «молодогвардієць») наголосив на важливості створення умов для оздоровлення дітей.

Головний спеціаліст з педіатрії департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Л. Сенюта акцентувала на ролі вихователя, який перебуває з дітьми 24 години на добу і першим приходиться на допомогу. Він є і «лікарем», і «кухарем», і «директором» одночасно.

І. Савка – головний спеціаліст головного управління держсанепідемслужби в області підкреслила важливість дотримання певних вимог, які допоможуть зберегти здоров'я дітей, а часом і врятувати їм життя (не пити воду з незнайомих водойм, не купатися в неперевічених місцях, не їсти незнайомі ягоди, гриби).

Головний державний інспектор з охорони праці територіального управління Держгірпромнагляду в області О. Короленко закликала студентів бути небайдужими, звертати увагу на стан спортивних споруд, розважальних атракціонів, що на території дитячих оздоровчих закладів, а у випадку технічних несправностей, повідомляти дирекцію оздоровчого закладу чи відповідні органи.

Представник Управління державної служби з надзвичайних ситуацій України в області, підполковник служби цивільного захисту В. Шкроміда детально розповів про відповідальність студентів-практикантів перед батьками вихованців, керівниками оздоровчого закладу та університетом під час роботи з дітьми.

Від імені керівників дитячих оздо-

ровчих закладів області виступив Микола Соя – директор СОК «Смерічка», декан факультету фізичного виховання і спорту, якого зала зустріла гучними аплодисментами. Він вкотре підкреслив, що відпочинок має бути цікавим, активним, адже це не просто педагогічна практика – це екзамен «на честь, на совість і на сердечність».

Підсумувала викладене вище О. Римарук – головний спеціаліст управління сім'ї та молоді департаменту освіти, науки, молоді і спорту облдержадміністрації, акцентувавши не тільки на важливості усвідомлення відповідальності студентами-практикантами, а й на тому, що вони формують громадську думку про Івано-Франківщину загалом та університет зокрема, тому що їхня праця – найкраща реклама нашого краю, адже серед вихованців оздоровчих закладів Прикарпаття є діти

з усієї України.

Підтвердженням цього стало вітальне слово студентів-«молодогвардійців», які пройшли достроково літню виробничу педагогічну практику і захопили залу своїм позитивом, організованістю, «речівками-кричалками», наголосивши, що вихователі-вожаті – «не погоничі, а управлінці», а прикарпатські вожаті – ще й носії культури нашого краю.

Керівник виробничої практики університету Ярослава Василишин у своєму виступі зосередила увагу присутніх на проблемах та завданнях науково-методичної роботи зі студентами в оздоровчих закладах, а керівник літньої виробничої практики університету Оксана Джус ознайомила присутніх із розподілом студентів за базами практики (наказ ректора).

Дуже важливою стала зустріч студентів зі своїми методиста-

ми (Т. Завгородньою, Г. Волощук, О. Джус, О. Максимович, Р. Петрушиним, Л. Прокопів, Н. Салигою, І. Стражніковою) та керівництвом (директорами, їх заступниками, старшими вихователями) дитячих оздоровчих закладів («Дружба», «Прикарпатські зорі», «Смерічка», «Едельвейс», «Лімниця», «Сокіл», «Перлина Карпат»), присутніх у актовій залі.

Табірний збір «Літо – 2013» став початком дорослого відповідального становлення студента-третьокурсника і (для переважної більшості) першим кроком до здобуття педагогічного стажу.

Зауважимо, що 2013 року літню виробничу педагогічну практику проходить 381 студент у дитячих оздоровчих закладах «Дружба» (с. Мала Тур'я, Долинський р-н), «Прикарпатські зорі» (Коломийський р-н), «Смерічка», «Едельвейс» (с. Микулчин), «Лімниця» (с. Вістова, Калуський р-н), «Верховина» (с.мт. Верховина), «Сокіл» (с. Сокіл, Галицький р-н), «Опілля» (с. Добринів, Рогатинський р-н), «Перлина Придністров'я», (с. Михальче, Городенківський р-н), «Перлина Карпат» (с. Витвиця, Долинський р-н), «Карпатські зорі» (м. Косів), «Надія» (с. Делева, Тлумецький р-н), «Україна» (с.мт. Ворохта).

30 студентів уже пройшли, проходять чи проходять літню виробничу педагогічну практику за межами Івано-Франківської області в Міжнародному дитячому центрі «Артек», Українському дитячому центрі «Молода гвардія», Державному закладі «Дитячий спеціалізований санаторій «Затока».

Сподіваємося, що літня виробничу педагогічну практику студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника пройде на належному рівні, студенти-практиканти пам'ятатимуть, що вони – це віддзеркалення університету за його стінами, а їх вихованці, за словами Софії Русової, – це «скарб не тільки кожного народу, це скарб всієї людності».

Отож, вдалого старту, сонячного літа, здорових вихованців і мудрих та надійних вихователів !!!

Конференції

ЕТНОНАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

V Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю «Етнонаціональна політика в теорії і практиці українського націоналізму: історія і сьогодення» збрала понад 50 науковців України, Австралії, Болгарії та Польщі. Організаторами стали Івано-Франківська обласна рада спільно з кафедрою політології Інституту історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кафедри державного управління та місцевого самоврядування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу за підтримки міжнародної благодійної установи «Центр національного відродження імені Степана Бандери» Галицького історико-політологічного центру.

Співголова конференції – ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда підкреслив, що її метою є висвітлення теоретичних підвалин українського націоналізму та вивчення його з теоретичних праць видатних патріотів-націоналістів.

За словами голови конференції, народного депутата України Олександра Сича, конференція проходить у рамках дослідження українського націоналізму на сучасному етапі розбудови Української держави. Олександр Сич виступав з доповіддю «Про боротьбу націоналістів в Україні».

Головними в роботі конференції визначено такі питання:

1. Українська нація, етнічні меншини та етнонаціональна політика держави.
2. Націоналізм і етнонаціональна політика держави: світовий і європейський досвід.
3. Націоналізм і національна ідея: теоретичний аспект.
4. Український націоналізм і державне будівництво: історія і сучасність.
5. Історичні умови формування сучасної української ідентичності.

На конференції відбулася презентація вибраних творів Д. Донцова в 10-ти томах. Для гостей у програмі конференції передбачена автобусна екскурсія в Манявський Скит.

Підсумки та перспективи

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Вважаючи міжнародне співробітництво одним з пріоритетних напрямів свого розвитку, колектив Інституту туризму постійно працює над розширенням можливостей і варіантів у цій царині.

Олександр ПОЗДНЯКОВ

доцент кафедри іноземних мов та українознавства Інституту туризму

І ось, поряд зі стажуванням викладачів, відвідуванням конференцій, виставок, прийомом делегацій з різних країн світу здійснено ще один важливий (у контексті своєї перспективи) крок: навчальна практика для зарубіжних студентів за напрямом підготовки «Туризм» у Інституті туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

«Першими ластівками» стали п'ятеро студентів другого курсу спеціальності «Туризм» Вищої професійної школи (м. Гожув Великопольський, Польща) у супроводі д. габіл.,

– гірськолижний курорт Буковель, м. Яремче, смт. Микуличин. 2. Триденний піший маршрут (смт. Микуличин – полонина Ліснів – полонина Сиголка – м. Ворохта). 3. Одноденний піший похід – гора Говерла. Метою практики були збір польового матеріалу, ознайомлення з ландшафтами Українських Карпат, рекреаційними та історико-культурними ресурсами Прикарпаття, інфраструктурою і спеціфікою надання послуг гірськолижного курорту Буковель і деяких інших рекреаційних комплексів Яремчанської міської ради, набуття студентами навиків зі спортивного і культурного туризму. Варто зазначити, що така форма організації практики є унікальною в рамках Прикарпатсько-

проф. Данути Умястовської, які разом із вісьмома студентами другого курсу Інституту туризму пройшли навчальну практику з 17 по 24 травня.

Практика організована в рамках угоди про співпрацю між Інститутом туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна) та Вищою професійною школою (м. Гожув Великопольський, Польща). Організаторами практики були кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов і країнознавства Олександра Миколаївна Лисенко та старший викладач кафедри туризму та рекреації Тарас Зеновійович Маланюк. Окрему подяку висловлюємо студенту четвертого курсу Інституту туризму Роману Гундяку.

Програма практики передбачала такі заходи: 1. Екскурсійні програми

го національного університету імені Василя Стефаника.

У ході практики важливе місце займало й вдосконалення українськими студентами комунікативних навичок з польської мови, а польських студентів – з української. Визначальну роль в успішному досягненні такого завдання відіграв високий рівень викладання в Інституті туризму іноземних мов, зокрема плідна робота викладача польської мови доцента Олександри Миколаївни Лисенко.

Успішне виконання програми практики дає підстави стверджувати, що перший крок у напрямку її організації для зарубіжних студентів є вдалим початком нових можливостей міжнародної співпраці, а Інститут туризму вкотре підтвердив реноме лідера серед вищих навчальних закладів такого типу в регіоні.

ФЕЄРВЕРК

ТВОРЧИХ ПЕРЕМОГ

У травні 2013 року студенти-солісти та колективи кафедри народних інструментів і музичного фольклору Інституту мистецтв ПНУ взяли участь у кількох престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсах. Після успіхів бандуристів кафедри класу проф. В. Дутчак (Н. Савчук, О. Курпіта, С. Матішин, квартет «Гердан»), свої творчі можливості довели і представники гри на інших народних інструментах.

Слід відзначити студента Радка Юрія (баян), який під керівництвом свого викладача – доц. В. Князева здобув відзнаки на VI Міжнародному конкурсі баяністів-акордеоністів «Вічний рух», I місце і звання лауреата на Міжнародному конкурсі баяністів-акордеоністів «InterSvitiaz accomusik-2013», II місце і звання лауреата, а також II місце і звання лауреата на Міжнародному інтернет-конкурсі виконавців у Белграді.

Студент IV курсу Андрій Чукур (баян) класу доц. В. Князева також продемонстрував високий технічний і художній рівень на конкурсі «InterSvitiaz accomusik-2013», де завоював III місце і звання лауреата.

Особливо плідним став виступ студентів кафедри на Всеукраїнському фестивалі-конкурсі виконавців «Мереживо». Лауреатами стали: Юрій Радко (баян) – I місце (клас доц. В. Князева); Андрій Чукур (баян) – II місце (клас доц. В. Князева); Іванна Бульбан (гітара) – II місце (клас викл. О. Короткова); Олександра Соловей (баян) – III місце (клас ст. виклад. Б. Парумби).

Лауреатами в номінаціях «Ансамблі народних інструментів» та «Оркестри народних інструментів» стали колективи кафедри:

оркестр народних інструментів, ансамбль баяністів-акордеоністів, тріо баяністів.

ПОДЯКА

ПОСОЛЬСТВА США

З Посольства США в Україні та від Посла США в Україні Джона Теффта у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» надійшов лист-подяка за співпрацю та сприяння у проведенні Освітнянського ярмарку в рамках Днів США в Івано-Франківську. В ньому зазначено, що такий ярмарок – важливий захід для інформування українських студентів про можливості отримання освіти в США.

«Мені надзвичайно приємно, що була можливість поспілкуватися з великою групою студентів, – відзначив Джон Теффт. – Мене вражають люди, що будуть формувати майбутню генерацію лідерів, політиків і перекладачів України».

Пам'ятні події

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: ВИПУСК-2013

Нещодавно на кафедрі міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулося урочисте святкування з нагоди другого випуску спеціалістів та магістрів.

Ліда СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

2007 року на базі Інституту історії, політології і міжнародних відносин (у той час – Інститут історії і політології) розпочато підготовку фахівців з міжнародних відносин. Профільну кафедру очолив Надзвичайний і Повноважний Посол України, професор, у минулому – заступник Міністра закордонних справ України, начальник Консульського управління МЗС України, Надзвичайний і Повноважний Посол України у Словацькій Республіці, в Республіці Польща, у Фінляндській Республіці та в Республіці Ісландія Петро Сардачук. З 2011 року кафедру очолює колишній радник посольства України в Республіці Польща, ректор університету, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда.

Кафедра міжнародних відносин ефективно співпрацює з Міністерством закордонних справ України, Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень НАН України імені І. Ф. Кураса, Інститутом міжнародних відносин Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, факультетом міжнародних відносин Львівського національного університету імені І. Франка та кафедрою міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, Сучавським університетом (Румунія), Варшавським, Ягелонським і Турунським університетами Польщі.

В урочистостях взяв участь і ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда.

«У цей день я не міг бути не з вами. Для мене велика честь вітати вас із завершенням навчання в нашому університеті. Ви є першими курсами, першими студентами-міжнародниками, а тому дуже дорогі для тих викладачів, які робили перші і досить складні кроки на факультеті міжнародних відносин

разом з вами. Те, що нам вдалося зробити за цей короткий період, засвідчує високу заслугу викладачів, які доклали для цього величезних зусиль», – підкреслив Ігор Євгенович. Ректор також зазначив, що вся праця була спрямована на те, щоб зробити зі студентів справжніх професіоналів, адже вони здобувають кваліфікацію і знавця міжнародних відносин, і політолога, і перекладача. І незважаючи на те, що в нашу

інформаційну епоху комусь, можливо, прийдеться доучуватися чи переучуватися, той великий досвід та професійна платформа, яку вони здобули на факультеті міжнародних відносин, ніколи не будуть зайвими та визначатимуть їхнє майбутнє. Насамкінець Ігор Євгенович побажав випускникам примножувати досвід, пам'ятати, що вчитися потрібно все життя та ніколи не пошкодувати, про те, що вони вибрали саме цю професію.

З цієї важливою подією випускників привітав і заступник завідувача кафедри, доцент Ігор Гурак. «Приблизно 5 років назад ви прийшли сюди зі своїми мріями, сповнені оптимізму, бажання здобути нові знання, нові емоції. Без сумніву, за цей час багато змінилося, ви стали реалістами, які можуть оцінити свій інтелектуальний рівень, об'єктивний стан речей. Ті знання, які ви здобули в цих стінах, допо-

можуть вам проявити себе будь-де: в офіс-менеджменті, адміністрації, у дипломатичній сфері чи бізнесі. Впевнений, що цей п'ятирічний багаж добрих емоцій, спілкування зі своїми товаришами і настанови викладачів назавжди зберуться у вашій пам'яті та допоможуть вам будувати відносини всюди, де б ви не працювали, і ви будете з гордістю нести ім'я випускника кафедри міжнародних відносин», – такими словами привітав випускників Ігор Федорович.

Із привітанням звернулася до випускників завідувач кафедри іноземних мов та перекладу, доцент Марія Ткачівська. «Кажуть, що не встигне людина стати майстром у одній справі, як вона починає ставати учнем у іншій. Скоро на вас чекатиме нове учнівство. І мені б дуже хотілося побажати вам легких переходів до нового статусу, бути майстрами в усьому, до чого ви торкатиметеся. І те, заради чого ви сюди прийшли, реалізувалося», – підкреслила доцент. А ще побажала бути успішними і ризиковими, адже в таких ситуаціях проявляються люди навколо нас.

До привітань приєдналася і викладач кафедри міжнародних відносин, куратор випускників Наталія Стецюк, побажавши випускникам легкого старту дорослого життя та здійснення мрій і задумів.

З нагоди випуску студентів-міжнародників, відповідно до середньовічної дипломатичної традиції, було започатковано вручення ордена Почесного Легіону, одним з яких був нагороджений і ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда.

Щастя вам у житті!

Літературні проекти

ВІН СЕРЦЕМ СЛУЖИВ
УКРАЇНІЛіда СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

18 червня у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулася презентація проекту «Амністія слова літератури резистансу (спротиву-опору) другої половини ХХ ст.», присвяченого пам'яті Богдана Василичина.

Ініціативу підтримали та допомагали у створенні проекту професор Філадельфійського університету США Леонід Рудницький, професор Іллінойського університету США Дмитро Штогрин, професор університету Пуерто-Ріко Олена Сацюк, професор Техаського університету Ростислав Григорчук,

Український національний музей Чикаго, академік НАН України Іван Дзюба, генерал-лейтенант Служби безпеки України Дмитро Захараш, ректор ПНУ Ігор Цепенда, директор Інституту філології ПНУ Степан Хороб, заслужений журналіст України Надія Семенович та багато інших.

Богдан Васильович випускник фізико-математичного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника (1962).

Сорок один рік очолював кафедру математики ПНУ, яка стала науковою школою-колицкою для багатьох учених університету, що сьогодні курують кафедри математичного спрямування і стали доцентами, професорами. Майже тридцять років професор Василичин працював у ньому проректором. Автор близько 100 наукових статей, підручників, багатьох навчально-методичних посібників. Заслужений працівник народної освіти України (1996).

«Ми зібralися тут, щоб згадати Богдана Василичина, нашого колишнього проректора, професора, який дійсно десятки років віддав служінню рідному університету. Ми його знаємо як науковця, педагога, чудового адміністратора вищої освіти, а зараз дізнаємося про нього, як про

людину і патріота, що душою вболівав за долю України.

Вшановуючи пам'ять Богдана Василичина, ми будемо знайомитися з проектом, який він хотів бачити зреалізованим. Це справді титанічна праця Ярослава Василичина, яка розкриває драматичні події українського літературного процесу другої половини 20 століття», – сказав у вступному

слові ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда.

«Богдан Васильович був людиною великої гармонійної душі. Він любив педагогіку, літературу, музику, безмежно любив Україну», – такими словами характеризує науковця його дружина Ярослава Василичина і додає: «Наш проект називається «Література резистансу», яка має міжнародне значення. Така література є майже в кожного народу. Для українського народу вона надзвичайно болюча, і це підтверджують слова Ліни Костенко про те, що українська література твориться кров'ю і пишеться серцем. Від Шевченка до сучасних письменників українська література має динамічний розвиток, величезне надбання, а наш проект розкриває маловідомі і трагічні її сторінки. Назва проекту «Амністія слова» висвітлює історію української літератури другої половини ХХ століття.

Українські літератори, про яких розповідає проект, вважалися кривими злочинцями і їхня творчість не мала би повернутися до читача. На щастя, Україна стала незалежною, а літературних в'язнів було амністовано. Більшість із них стали Героями України, лауреатами Шевченківської премії».

Шануємо традиції

ДО ВИТОКІВ
МИНУЛОГООлександр ПОЗДНЯКОВ
доцент кафедри іноземних мов та
українознавства Інституту туризму

Карпатський край є регіоном з великими перспективами розвитку туристичної галузі, в якій однією зі складових підготовки висококваліфікованих фахівців є ознайомлення з місцевою історією та культурою.

Тому доктором історичних наук, професором Володимиром Великочим ініційовано створення в Інституті туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника кабінету етнографії Українських Карпат. Цю ідею успішно втілила в життя кандидат історичних наук, доцент кафедри туризму і рекреації Надія Кіндрачук.

За короткий час була проведена чимала пошукова та збиральницька робота, до якої активно долучилися студенти Інституту туризму. Близько 300 експонатів, що зберігаються тут, датуються кінцем ХІХ–ХХ ст.

Кабінет етнографії Українських Карпат є маленькою скарбницею пам'яток традиційно-побутової культури та народного мистецтва українців. Велику зацікавленість викликає український національний одяг (робочий і святковий), головні жіночі убори та взуття. Прикрасою кабінету є вишиті картини. Орнаментальним багатством вирізняються українські рушники, репрезентовані широким спектром геометричного і рослинного декору та багатою колірною гамою народної вишивки.

У результаті систематичної, ретельної праці Надії Кіндрачук кабінет постійно збагачується новими експонатами. Тут можна оглянути домоткані доріжки, верети, елементи ткацького верстата, веретена. Привертають увагу і речі господарсько-побутового призначення, а саме: старовинні праски та лампи, скриня, декоративні розписні й різьблені тарелі, різноманітний дерев'яний і глиняний посуд (миски, макітри, горщики, глечики, в тому числі глечики-двійнята). В експозиції представлено дерев'яні ложки, ракви, макогони, маснички з колотушкою, діжечки, ночви, маглівицю, мірку для вимірювання зерна чи борошна та ін.

Новини з філій

«ТОЙ, ЧИЄ СЕРЦЕ, ЯК ЧИСТИЙ КРИШТАЛЬ»

Світлана МИХАЙЛЮК
кандидат філософських наук

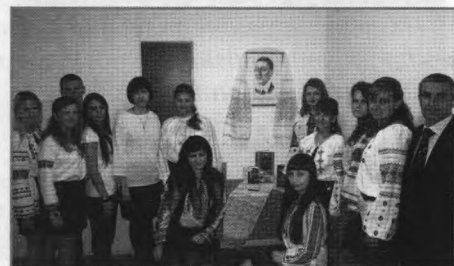
Ростислав НИКИРУЙ
кандидат фізико-математичних наук

Студенти другого курсу Коломийського інституту на пряму підготовки «Початкова освіта» провели захід «Той, чиє серце, як чистий кришталі» (куратор групи Р. Никируй та викладач С. Михайлюк). Під час заходу було описано життєвий і творчий шлях великого філософа. Студенти зачитали його твори, які є основою української літературної спадщини. Цікаво представлені наукові доповіді, які висвітлювали етико-соціальні та філософські погляди Сковороди. А також відбулися перегляд фільму «Філософія серця Григорія Сковороди» та прослуховування аудіозаписів його творів.

Григорій Сковорода – найвідоміший вихованець Києво-Могилянської академії. Мислитель створив власну, цілісну та оригінальну філософську концепцію, яка цілковито засновувалася на синтезі емоційної та раціональної сфери людини.

Вчення Григорія Сковороди викладене в численних працях, зокрема, «Міркування про поезію та керівництво до неї» (1769), «Наркис» (1771), «Асхань» (1767), «Бесіда – названа двоє» (1772), «Кільце» (1775), «Змії ізраїльський», «Жінка Лотова», «Потоп зміїн» (1791), «Розмова дружня про світ духовний».

Філософ був переконаний, що кожна людина спроможна досягти щастя шляхом морального самовдосконалення, актуалізуючи в собі «внутрішню людину». Центром цього складного

процесу є серце – духовна субстанція, джерело життєдіяльності, яке Сковорода ототожнює з Богом. Необхідно прислухатися до голосу серця, бо саме в ньому найбільш повно являє себе людська натура. Серце виступає осередком духовного життя в людині. Саме воно єднає раціональні й почуттєві складники світу людини, а також гармонізує знання та віру, дає опору людині у плінному й непевному світі.

Видатний поет відстоював «природну людину» і споріднену їй працю. Він стверджував: людина – не раб, а «шумливий, бурхливий дух», «коваль свого щастя».

Щастя Григорій Сковорода вбачав у духовних шуканнях, сердечній чистоті, радості, а також у праці, яка приносить внутрішнє задоволення. Необхідною умовою досягнення щастя є дотримання принципу «спорідненої праці».

Завдяки цьому заходу студенти відзначили, що незважаючи на віддаль віків, Григорій Сковорода промовляє до своїх нащадків, як наш сучасник, засуджуючи віджиле, вітаючи нове, стверджуючи хвалу трудовому нахненню, як джерелу радості та щастя. Його життя, творчість, філософські ідеї є цікавими і актуальними, займають вагоме місце в українській філософії та літературі.

«СМЕРІЧКА» ЗНОВУ ЗІБРАЛА ДРУЗІВ

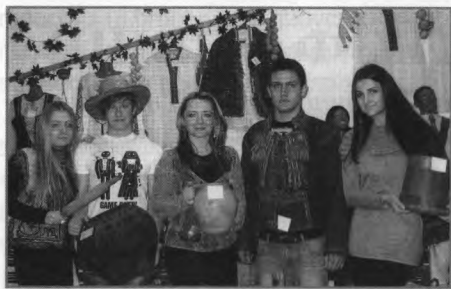
Спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника гостинно запросив на відпочинок дітвору Прикарпаття. Розпочалася перша табірна зміна. На урочистості у «Смерічку» прибули ректор університету, професор Ігор Цепенда, заступник голови обласної держадміністрації Роман Іваницький, проректори університету, професори Василь Марчук та Олег Ткач, сільський голова с. Микulichин Любомир Стефанюк та отець Григорій Чибурак.

У програмі свята урочиста лінійка, великий святковий концерт «Дорослі і діти», музично-розважальна програма «Смерчанська мозаїка» та тра-

диційний феєрверк.

Цьогоріч табір приймає на відпочинок не лише дітей працівників університету та Прикарпаття, а й інших регіонів України (Львівщини, Тернопільщини, Чернігівщини, Закарпаття, Києва, Миколаєва, Херсона, Луганська, Донецька, а також групу дітей із Кишенева).

Традиційно приїдуть у «Смерічку» й американські волонтери, які протягом шістнадцяти років кожного літа працюють спільно з нашим педагогічним колективом. Вперше у четвертій табірній зміні буде проходити літня школа польської мови та тренувальні збори вихованців дитячих юнацько-спортивних шкіл.

Беззаперечний інтерес викликає виготовлена з дерева дитяча підвісна лоска часів прадідів.

Крім історичної та культурної кабінет має пізнавальну, освітню та виховну спрямованість. Професор Володимир Великочий і доцент Надія Кіндрачук проводять тут заняття з дисципліни «Історико-культурна спадщина Карпатського регіону». Так організований навчальний процес дає можливість студентам краще і глибше пізнати самобутню історію культури, мистецтва і побуту жителів Карпатського краю.

Обладнаний на зразок музею, кабінет етнографії Українських Карпат має також неабияке значення для розвитку культурного туризму. Переступивши його поріг, відвідувачі поринають у пронизане духом минулих століть життя українських земель, отримують змогу побачити неповторні за своєю красою старовинні вироби, ознайомитися з їх історією та походженням. З іншого боку – це чудова можливість розширити власний кругозір, долучившись до багатющого культурного надбаня регіону.

Варто відзначити, що кабінет етнографії Українських Карпат є цікавим не тільки для студентів та викладачів Інституту туризму, а й для провідних вітчизняних і зарубіжних діячів науки, зокрема істориків і краєзнавців. Тут побували ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда, голова Національної спілки краєзнавців України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заслужений діяч науки і техніки України Олександр Реєнт, колишній голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич, делегація зі США, науковці з Кракова, Гожова, Познані (Польща). Їх позитивні відгуки свідчать про науково-освітню, культурну, духовну, виховну цінність створеного кабінету.

На ринку праці

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ

Наш час характеризується глобальними, динамічними змінами: технологічні прориви і наукові відкриття, глобалізація стосунків між державами, налагодження комунікаційних, транспортних, економічних, культурних зв'язків.

Зіновій ГОРИШНИЙ

Усі ці досягнення людського генія через безгосподарність, надмірне споживання природних ресурсів, безвідповідальне ставлення до природи спричиняють глибокі економічні кризи та природні катаклізми.

З одного боку економічні кризи приводять до згортання виробництва, скорочення робочих місць, а з іншого – з'являється багато нових спрямувань, завдань і невирішених проблем, які вимагають невідкладних рішень.

В житті кожної людини дуже швидко пробігають студентські роки. І ось, нарешті, ви здобули заповітний диплом, сповнені енергією, творчими силами і оптимізмом готові долати життєві вершини. При цьому хочеться всього і відразу: високої зарплати, кар'єрного росту, професійних успіхів і комфортних умов праці. Але до свого успіху необхідно йти поступово, спокійно, професійно і впевнено. У наш час дуже важливо володіти інформацією, яку можна одержати із засобів масової інформації, від роботодавців, центрів зайнятості, кадрових агентств.

Коли немає державного планового направлення на роботу, вагома роль у вирішенні цього завдання належить самим випускникам щодо активної підготовки до професії. Для прикладу, багато підприємств готові хоч сьогодні взяти на роботу високопрофесійного, креативного, рішучого і відповідального менеджера, який може організувати ефективну діяльність колективу і забезпечити розвиток підприємства.

Проте слід завжди пам'ятати, що поряд можуть бути нечисті на руку люди, шахраї, які продумують різні сценарії обману для власного збагачення.

Якщо ви сумніваєтесь у певній інформації, то краще подумайте, глибше вивчіть питання, порадьтеся з компетентними людьми.

У вирішенні питань щодо працевлаштування випускників активно беруть участь органи студентського самоврядування. Для координації діяльності в кожному структурно-

му підрозділі підібрані відповідальні студенти за організацію роботи з працевлаштування випускників. З їх ініціативи створена економічна карта Івано-Франківської області, де відображена інформація про основні підприємства області, напрями діяльності, потреби у фахівцях, вимоги до працівників, контактні телефони.

Студенти, використовуючи різні джерела інформації, формують банк даних про вакансії на ринку праці, потреби роботодавців у фахівцях та конкурсні умови відбору. Відповідну інформацію постійно оновлюють і доводять до відома випускників інститутів і факультетів. Також існує вікно замовлень, через яке роботодавці виставляють вимоги і конкурсні умови відбору потрібних підприємству фахівців.

Систематично університет підписує угоди щодо проходження практик студентами інститутів і факультетів, на яких вони вдосконалюють свої практичні навички (з головним управлінням освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, департаментом охорони здоров'я облдержадміністрації, управлінням освіти і науки виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, державним підприємством «Український дитячий центр «Молода гвардія» та ін.).

Значна частина студентів-випускників, що позитивно себе зарекомендували під час практики, одержують пропозиції щодо часткового або повного працевлаштування. 2012

року відповідно до запитів роботодавців працевлаштовані 118 студентів.

Ведеться робота щодо бази потенційних роботодавців. Керівництво університету постійно звертається з пропозиціями стосовно персонального укладання угод про працевлаштування випускників до управлінь Івано-Франківської обласної державної адміністрації (агропромислового розвитку, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища, культури, промисловості та розвитку інфраструктури, освіти і науки, у справах сім'ї, молоді і спорту, лісового та мисливського господарства).

Також налагоджуються добрі стосунки співпраці інститутів і факультетів університету з підприємствами області.

Згідно з укладеними цільовими угодами про навчання студентів за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю 2012 року було підготовлено для Івано-Франківської області – 44, Закарпатської – 3, Тернопільської – 1 фахівець, які працевлаштовані відповідно до тристоронніх угод «університет – студент – роботодавець».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 678 від 11.06.2012 року «Про затвердження Порядку надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів у 2012 році» відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників було організовано підписання 176 тристоронніх до-

говорів з цьогорічними випускниками, які навчалися за напрямами та спеціальностями педагогічного профілю.

Усі вони працевлаштовані в навчальних закладах області і одержали одноразову адресну грошову допомогу в п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати.

В університеті налагоджені ділові стосунки з Івано-Франківським обласним та міським центрами зайнятості. З їх участю проводять зустрічі зі студентами, на яких обговорюють нормативно-правові акти з питань державного регулювання зайнятості та трудових відносин.

5.03.2013 року в актовій залі університету було проведено лекторій з питань працевлаштування випускників за таким планом:

I. Технологія пошуку роботи.

II. Психологічна підготовка фахівця.

III. Інформування з кадрових питань.

Метою заходу було ознайомлення студентів з методами активного пошуку роботи, особливостями психологічної готовності до спілкування з роботодавцями, порядком працевлаштування та кар'єрного росту.

Підсумки і узагальнення зробив начальник відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету к.п.н., доцент З. Горішний. Він також пояснив порядок працевлаштування випускників, видачу направлень, укладання тристоронніх угод і отримання довідок на самостійне працевлаштування, що сприяє одержанню випускниками першого робочого місця.

В результаті плідної співпраці з підприємствами та організаціями області вдалося знайти певні вакансії для випускників університету:

- Івано-Франківський обласний центр зайнятості – 56;

- Івано-Франківський міський центр зайнятості – 110, третина з яких можуть бути заповнені випускниками університету;

- УДЦ «Молода гвардія» – 50 місць для проходження студентами практики з можливим подальшим працевлаштуванням;

- Снятинський дитячий будинок-інтернат – 7 вакансій (логопедів, фахівців з фізичної реабілітації, психологів – Педагогічний інститут, факультет фізичного виховання і спорту);

- фірма «Сако» – 2 посади секретарів-референтів (економічний факультет);

- туристичний комплекс «Буковель» – 12 вакансій (Інститут туризму, економічний факультет);

- агрокомплекс «Мрія» – 10 менеджерів (економічний факультет).

Протягом цього року у структурних підрозділах університету було проведено понад 20 заходів з питань сприяння працевлаштуванню студентів.

Серйозна робота покладена і на випускні кафедри. Вони практикують проведення профдіагностичних обстежень для вивчення готовності студентів до роботи за фахом, визначають їхній рейтинг, у який включаються результати навчання, участь у культурно-масових заходах, наукова, громадська робота, результати проходження практик, знання комп'ютерних технологій та іноземних мов.

Практикують проведення зустрічей з колишніми випускниками, які розповідають багато цікавого про професію, вирішення виробничих завдань, виступають роботодавцями та спонсорами.

З 2011-2012 н.р. на випускних курсах усіх спеціальностей введена навчальна дисципліна «Чинники успішного працевлаштування за фахом», яка допомагає засвоїти студентам основи законодавчої бази з питань працевлаштування, технології пошуку роботи, зрозуміти вимоги до складання резюме, особливості ефективної самопрезентації та проходження інтерв'ю. Вивчення відповідної дисципліни завершується підсумковою атестацією студентів.

Кожного року у структурних підрозділах університету проводять засідання комісій з питань сприяння працевлаштуванню випускників, на яких студентів ознайомлюють з нормативно-правовою базою з питань працевлаштування, інформують про

умови одержання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників, про укладання тристоронніх угод, розглядають наявні вакансії і видають випускникам направлення на роботу. Особливу увагу приділяють працевлаштуванню пільгових категорій: випускників-інвалідів та випускників, які мають статус дітей-сиріт.

Якщо проаналізувати результати працевлаштування випускників 2012 року, то найкращі показники мають: економічний факультет – 93,7%; Інститут туризму – 87,3 %; Інститут історії, політології і міжнародних відносин – 80%; Юридичний інститут – 73, 1 % працевлаштованих. У травні в університеті відбулися презентації фірм OSF Global Servics, агрохолдинг «Мрія», «Філіп Моріс Україна».

Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету систематично оновлює інформацію на веб-сторінці (www.pu.if.ua), на якій розміщено інформаційні матеріали щодо працевлаштування. Тут кожен випускник може знайти відповідь на питання, які його цікавлять.

Актуальні питання щодо сприяння працевлаштуванню також висвітлюють в університетській газеті та на інформаційних стендах відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, органів студентського самоврядування, інститутів та факультетів.

Питання допомоги у працевлаштуванні студентів і випускників є під постійною увагою керівництва університету, інститутів, факультетів, відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників.

Дякуємо всім за підтримку молоді!

(Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету: центральний корпус, ауд. 103 – А; тел. 59-60-28).

Актуально

Леся ПАЛАГИЦЬКА
"УНІВЕРСИТЕТ"

Прикарпатський національний університет за роки існування славиться своїми непересічними талантами, які відомі в Україні та далеко за її межами.

Незважаючи на вагомість своїх робіт не тільки в нашому виші, а й в інших престижних іноземних закладах, вони продовжують працювати на рідній землі, створюючи всі оптимальні умови, щоб передати набутий досвід послідовникам своєї справи.

Одним із таких достойних синів нашої держави є професор, доктор біологічних наук Володимир Лушак, який є засновником наукової біохімічної школи «Вільнорадикальні процеси в живих організмах».

Наукова школа проводить дослі-

дження токсичних ефектів багатьох зовнішніх чинників, які пов'язані з розвитком оксидативного стресу, тобто зі збільшенням продукції вільних радикалів у клітинах живих організмів. Основною науковою ідеєю діяльності школи є на основі комплексної оцінки інтенсивності вільнорадикальних процесів з'ясувати механізми адаптації живих організмів до дії несприятливих чинників і розробити способи підвищення захисного потенціалу організму шляхом використання м'якого стресу та природних речовин-стимуляторів захисних систем.

За діяльності школи поглиблено уявлення про фізіолого-біохімічні механізми адаптації живих організмів до дії низки несприятливих чинників довкілля: пестицидів, іонів важких металів та інших ксенобіотиків, тем-

НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА ВОЛОДИМИРА ЛУЩАКА

ператури, сольового стресу, незбалансованого режиму харчування, високих концентрацій вуглеводів.

Наукові роботи співробітників кафедри добре відомі у світі, оскільки результати наукових досліджень публікують у міжнародних виданнях з високим імпаکت-фактором. За час існування кафедри співробітниками видано 7 англомовних наукових монографій, опубліковано понад 150 статей. Завідувач кафедри професор В. Лушак входить до сотні найкращих науковців України. Співробітники кафедри тісно співпрацюють із закордонними науковцями та науковими установами Канади, США, Великобританії, Німеччини, Швеції, Фінляндії, Польщі і Бразилії. Особливістю підготовки студентів, які спеціалізуються з біохімії, є залучення їх до виконання наукових досліджень. Студенти, аспіранти та співробітники кафедри постійно беруть участь у різних міжнародних наукових конференціях, проходять наукові стажування за кордоном.

Наукова школа професора Володимира Лушак сформувала висококваліфікованих спеціалістів, які працюють над вирішенням важливих медико-біологічних питань, таких, як профілактика та вивчення характеру перебігу захворювань, процесів старіння, механізмів адаптації до несприятливих чинників довкілля.

Сьогодні за тематикою наукової школи на кафедрі біохімії та біотехнології працює понад 30 осіб. Визнанням вагомості досліджень, які проводять на кафедрі, є постійні запрошення для участі в різноманітних конференціях, з'їздах, школах, у наукових семінарах, для читання лекцій у різних навчальних закладах як України, так і світу. Про вагомість наукових досліджень також свідчать численні цитування статей, написаних співробітниками кафедри, у роботах інших авторів.

Представники школи мають тісні наукові зв'язки з партнерами з Німеччини, Швеції, Фінляндії, Польщі, Канади, США, Японії.

З метою реалізації двостороннього українсько-німецького проекту «Рибий як модель для вивчення спричинених людиною змін довкілля» професор В. Лушак, доцент В. Гусак та старший науковий співробітник О. Кубрак пра-

цювали в Інституті морських та полярних досліджень імені Альфреда Вегенера в місті Бремерхафен.

Біохімічна школа «Вільнорадикальні процеси в живих організмах» бере участь у наукових проектах за участю міжнародних партнерів. У співробітництві з науковцями університету міста Лунд (Швеція) виконується робота над проектом «Дослідження нового фактора асиміляції харчових продуктів з потенційним впливом на процес ожиріння». Нещодавно з Лундського університету повернулися представники школи Галина Шмігель, Олександр та Людмила Лозінські, Оля Драганчук. Молодь продемонструвала високий професійний рівень і отримала відповідні сертифікати.

Сьогодні в університеті міста Тампере (Фінляндія) працює представник цієї школи доцент Дмитро Господарьов. Він вивчає механізми мітохондріальних захворювань людини. Науковці школи не тільки підвищують кваліфікацію, але й передають свій досвід та знання іноземним партнерам. Представників біохімічної школи запрошують читати лекції за кордоном. Так, 2010 року професор Володимир Лушак читав лекції в місті Такско (Мексика), а доцент Галина Семчишин прочитала курс лекцій для студентів і аспірантів Ягелонського університету в місті Кракові (Польща). Викладачі Марія Байляк та Олександра Абрят у межах виграної стипендії Королеви Ядвіги давали оглядові лекції з проблематики кафедри на кафедрах біохімії, біофізики та біотехнології Ягелонського університету.

ФІНАЛ КОНКУРСУ «ВЕСНЯНА ХВИЛЯ»

Фінальним гала-концертом завершився XVII університетський фестиваль-конкурс студентської мистецької творчості «Весняна хвиля – 2013».

Наш. кор.
"УНІВЕРСИТЕТ"

В рамках фестивалю відбулося нагородження найкращих номерів та постановок конкурсу.

Цьогоріч фестиваль присвячений 100-й річниці Січового стрілецтва та історії стрілецького романсу.

Мистецький конкурс проводиться щорічно з метою привернення уваги до творчості прикарпатської молоді, зокрема талановитих студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. На конкурсі були представлені виступи кожного факультету та інституту, які оцінювало спеціально створене для цієї події журі.

Відкривали конкурс студенти Інституту мистецтв, а завершували – учасники від Педагогічного інституту.

Журі оцінювало виступи колективів та окремих виконавців за десятибальною шкалою і такими критеріями: тематика твору та його подача, рівень режисерської постановки, виконання музичного твору, сценічна культура і майстерність.

Фінальний гала-концерт конкурсу розпочався з вітального слова проректора з міжнародного

співробітництва та зв'язків з громадськістю, доктора політичних наук, професора Василя Марчука: «Хочу привітати не тільки переможців, але й усіх учасників, тому що цей фестиваль-конкурс показав, які талановиті наші студенти, які талановиті наші викладачі, які ми маємо високі здобутки. Я впевнений, що цьогорічний фестиваль започаткує продовження фестивалю-конкурсу наступного року. Ми віримо, що наступний фестиваль-конкурс буде пов'язаний з ім'ям геніального поета, письменника, Пророка України Тараса Шевченка.

Дякую всім учасникам, хай вам щастить на творчій ниві!»

Опісля до слова запросили начальника управління культури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Володимира Федорака. Він передав усім присутнім у залі вітання від голови обласної державної адміністрації Михайла Вишиванюка та голови обласної ради Василя Скрипничука. «Конкурс талантів у Прикарпатському національному університеті є особливим. Мета Січового стрілецтва дуже важлива. Це порятунок української нації, відстоювання її інтересів не тільки у стратегічному, військовому, але й культурному плані. У вашому університеті навчається велика кількість талановитих, обдарованих молодих людей. І якщо вони будуть прагнути себе реалізувати, то для цього з'являться великі шанси», – підкреслив промовець.

Гала-концерт продовжився виступами улюблених у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та вже добре відомих поза його межами колективів і виконавців.

Міжнародна співпраця

Нещодавно на запрошення польської сторони, у рамках генеральної угоди про співпрацю між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна) та Ягелонським університетом (Краків, Польща), відбувся візит-відповідь української делегації Інституту природничих наук у складі доц. В. Случика, доц. М. Миленької та викл. А. Замороки. Метою зустрічі було розширення і поглиблення співпраці між науковцями, а також планування спільних дослідницьких проєктів у сфері біології та наук про Землю.

В рамках візиту українська сторона відвідала низку інститутів у складі Факультету біології та наук про Землю (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi) у Кампусі 600-ліття відновлення Університету Ягелонського (Kampus 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego) та поза його межами. Зокрема, Інститут географії та землекористування (Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej), Інститут екології (Instytut Nauk o Środowisku), Ін-

ВІЗИТ НАУКОВЦІВ ІНСТИТУТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ДО ЯГЕЛОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ститут зоології (Instytut Zoologii), Науково-дослідницьку станцію в Лазях (Stacja Naukowa IGiP UJ w Łazach koło Bochni) та Ботанічний сад (Ogród Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego). Українські вчені ознайомилися з матеріально-технічним забезпеченням, методичною базою та основними напрямками наукових досліджень, що провадяться в цих установах.

Українська делегація провела низку зустрічей з провідними вченими та керівниками підрозділів Факультету біології та наук про Землю Ягелонського університету, упродовж яких обговорено перспективи розвитку спільних наукових досліджень, їх напрямки та взаємні вигоди для обох сторін.

Польські представники відзначили свою глибоку зацікавленість у двосторонній співпраці між науковими колективами Інституту природничих наук і Факультету біології та наук про Землю, реалізації спільних

трансграничних наукових проєктів, обміну досвідом та результатами передових досліджень між сторонами.

В результаті візиту досягнуто двосторонніх домовленостей про закладання спільних наукових проєктів з вивчення біологічного розмаїття на території Українських Карпат та Західного Поділля, провадження екологічного моніторингу за станом навколишнього середовища, спільних цитогенетичних та молекулярно-таксономічних досліджень.

Окрім цього, відбулася зустріч керівника делегації, доцента Віктора Случика з директором Інституту педагогіки Ягелонського університету, професором Христиною Аблевич. Під час перемовин виявлена взаємна зацікавленість у співпраці між педагогами обох університетів та окреслені основні тематики спільних досліджень, зокрема дидактика педагогіки, соціальна педагогіка та соціальна робота.

СПЕЦІАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВІД АССП

ВІДПОЧИНОК НА МОРІ

ГРЕЦІЯ ТА БОЛГАРІЯ ЧЕКАЮТЬ НА ТЕБЕ

ГОТЕЛЬ *****

GARDEN OF EDEN

8 ДНІВ

ГО

ВСЬОГО ЛИШЬ ВІД **2400**

ГОТЕЛЬ ***

ГОТЕЛЬ *****

ЧАЙКА

8 ДНІВ

НВ

ВСЬОГО ЛИШЬ ВІД **3600**

Засновник видання – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
доктор політичних наук, професор
Ігор Цепенда

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ від 29.08.2005р.

Тираж 300 прим.

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції.

Редактор – кандидат філологічних наук
Любомир Кліщ

Заступник редактора: **Ліда Степанюк**

Верстка і дизайн: **Роман Орос**

Наша адреса: 76000, Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57,

Редакція газети "УНІВЕРСИТЕТ"
тел. (0342) 59-60-73

E-mail: gazetapu@gmail.com